

KYSYVÄKÖ EI TIELTÄ EKSY?

Hannu Kokko

Viime kerralla aloitimme Internetin käsitteilyn web-sivuista. Tällä kerralla aiheena ovat keskusteluryhmät. Keskusteluryhmä (news-group) on osoite Internetissä jossa tietystä aiheesta kiinnostuneet voivat vaihtaa mielipiteitä ja tehdä kysymyksiä, tai vastata niihin.

Keskusteluryhmiä on jo toistakymmentätuhatta ja ne käsittelevät lähes kaikkia mahdollisia aiheita. Aiheet ryhmitellään hierarkiaksi. Esimerkiksi soc.hisory.moderated kertoo että kyseessä on pehmeisiin tieteisiin (soc) liittyvä historiaa koskeva johdettu (moderated) keskusteluryhmä. Johdetussa keskusteluryhmässä ryhmällä on toimittaja joka valvoo ja seuraa käytyä keskustelua. Hyviin verkkotapoihin kuuluu että puheenvuoroissa pysytellään keskusteluryhmän aiheessa. Alt.paranet.sceptic vuorostaan kuuluu valinnaisiin (alt) paranormaleja ilmiöitä käsitteleviin keskusteluryhmiin ja käsittelee skeptismiä. Valinnaisia ryhmiä ei välttämättä kopioida kaikkialle verkossa. Jos olet kiinnostunut alt-ryhmästä jota ei löydy palveluntarjoajaltasi, niin ota palveluntarjoajaasi yhteyttä ja kysy voitaisiinko se saada jakelun piiriin.

Keskusteluryhmällä ei ole yhtä ja pysyvää osoitetta vaan sen voidaan käsittää sijaitsevan kaikissa verkon palvelinkoneissa, joihin keskusteluryhmän puheenvuoroja koneen haltijan toimesta kopioidaan. Yleisimpiä keskusteluryhmiä kopioidaan lähes kaikkialle verkossa. Kopiointi ei ole reaaliaikaista, vaan se tapahtuu pikkuhiljaa. Ryhmään kirjoitettuun puheenvuoroon vastataan sen jälkeen kun se nähdään, ja koska puheenvuoroja luetaan monessa paikassa eri aikaan, voi samaan kysymykseen tulla mon-

ta samaakin vastausta kirjoittajien tietämättä toisistaan. Keskusteluryhmässä näkyy kerrallaan useimmiten muutamien viime viikkojen puheenvuorot, joten samat kysymykset saattavat tulla esiin useita kertoja. Tämän vuoksi useissa keskusteluryhmissä ylläpidetään FAQ-dokumenttia, jossa on vastaukset useimmiten esitettyihin kysymyksiin. Kohteliaisuussäännöt edellyttävätkin että ennen kysymyksen esittämistä tulisi tarkistaa onko siihen jo olemassa vastaus FAQ-dokumentissa. Useiden keskusteluryhmien vanhat puheenvuorot arkistoidaan ja arkiston sijainti saatetaan mainita FAQ-dokumentissa.

Ennen keskusteluun osallistumista on hyvä seurata keskusteluryhmää jonkun aikaa saadakseen selville millä tasolla keskustelua käydään ja keskusteluun osallistuvien näkemykset ja uskottavuuden. Taso saattaa vaihdella tieteellisistä keskusteluista uskonnosta, joihin ei loppua eikä oikeita vastauksia löydy. Normaali sosiaalinen kontrolli katoaa keskusteluryhmissä käytetyissä puheenvuoroissa huomattavasti helpommin kuin henkilökohtaisissa keskusteluissa, joissa kasvonilmeet, äänensävyt ja hyvät tavat usein keventävät käytettyjä puheenvuoroja. Keskustelun vilkkaus vaihtelee huomattavasti ryhmästä toiseen. Esimerkiksi joissakin tietokoneisiin keskittyvissä ryhmissä puheenvuoroja voi tulla kymmeniä ellei satoja päivässä, kun taas jossain erityisesti valinnaisissa ryhmissä puheenvuoroja saattaa tulla muutamia kuukaudessa. Vastausten oikeellisuudesta kannattaa pitää mielessä jo viime kerralla mainittu kuuntelijan vastuu.

Keskusteluryhmissä voidaan myös välittää tiedostoja (binaries). Yleisen käytännön

mukaan tiedostoja tulisi siirtää vain tiedostoryhmissä, joiden nimessä esiintyy sana binaries eli koneluettavat.

Keskusteluryhmien seuraaminen kannattaa aloittaa news.announce.newusers ryhmästä jossa käsitellään yleisimmät käytännön ohjeet asian tiimoilta. Jos haluaa etsiä vastausta johonkin kysymykseen eikä tiedä missä keskusteluryhmässä aihetta olisi sivuttu, kannattaa kokeilla Web-sivua www.deja.news, jossa aihetta voi etsiä avainsanojen avulla.

Päästäksesi lukemaan keskusteluryhmiä tarvitset jonkin Web-selaimen, joka osaa seurata keskusteluryhmiä (esim. Net-scape). Toinen mahdollisuus on hankkia ohjelma joka on erikoistunut keskusteluryhmien seu-

raamiseen. Näitä on kahdenlaisia: online- ja offline-lukijat. Online-lukijassa voi keskusteluryhmää lukea suoraan, jolloin verkkoyhteys on koko ajan päällä. Online-lukijalla näkee puheenvuoron otsikon ja kirjoittajan, joiden perusteella mielenkiintoiset voi valita luettavaksi. Offline-lukija vuorostaan ottaa yhteyden verkkoon, hakee kaikki ennakolta merkittyjen keskusteluryhmien puheenvuorot mikro-tietokoneeseen ja katkaisee yhteyden. Tämän jälkeen puheenvuoroja voi lukea ilman verkkoyhteyttä. Online-lukija on kalliimpi käyttää, kun offline-lukija vie enemmän kovalevytilaa ja hakee mahdollisesti turhiakin puheenvuoroja. Selaimen yhdistetyt lukijat ovat tyypillisesti online-lukijoita.

OSOITTEITA:

news://soc.history.science ⇨ tieteen historia
news://bit.listserv.museum ⇨ museoita käsittelevän postituslistan arkisto
news://sci.sceptic ⇨ skeptismiä
http://webmuseum.infovav.se ⇨ verkkomuseo
http://www.best.com/~mddunn/cybrary ⇨ Juutalaisten keskitysleirimuseo
news://sci.answers ⇨ vastauksia tieteellisiin kysymyksiin
http://www.opentext.com ⇨ etsintäpalvelu
http://www.lib.virginia.edu/journals/EH/EH.html ⇨ historiallisia esseitä
http://www-oi.uchicago.edu/OI/DEPT/RA/ABZU/ABZU_REGINDX_EGYPT.HTML ⇨ muinaisegyptiä

Ari Alatossava Oulusta lähetti seuraavat Web-osoitteet:

Ilmailun historiaa: <http://www.nmsi.ac.uk/collexh/flihome>

The Journal of Urban Technology: <http://www.history.rochester.edu/jut/>

Keskiaika: <http://www.bnf.fr/enluminures/themes>, Bibliotheque nationale de France

Luolamaalauksia Ranskasta: <http://www.culture.fr/>

Technology and Culture (SHOT): <http://hfm.umd.umich.edu/tc>

Tekniikan alaan liittyviä lehtiä 1800-luvulta (EHP = Electronic History Publications):

<http://www.infi.net:80/~cporog/>, Appletons Cyclopaedia of Applied Mechanics, Penny Magazine, Scientific American.